

Maa- ja metsätalousvaliokunta

LAUSUNTO

mmv@eduskunta.fi

9.11.2015

Dnro 973/2015

Asiantuntijakutsu eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaan ti 10.11. klo 10.00 / HE 81/2015 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAEIKSI POROTALOUDEN JA LUONTAISLINKEINOJEN RAKENNETUESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI, HE 81/2015 VP

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annettua lakia on tarkoitus muuttaa siten, että sen nojalla voidaan myöntää poro- ja luontaiselinkeinojen investointi- ja aloitustukia vuoden 2016 alusta lähtien. Aloitus- tukien haku on ollut katkolla 2014 loppuvuodesta lähtien, investointitukia on ollut mahdollista saada rajattuihin kohteisiin toukokuusta 2015 lähtien. Porotalouden kannalta on erittäin tärkeää, että rahoitukset saadaan käyt- töön täysimääräisesti heti vuoden 2016 alusta lähtien.

Hallituksen esityksessä kappaleessa 3.3 Keskeiset ehdotukset on yhtenä keskeisenä muutoksena mainittu maan- oston poistaminen investointituen kohteista. Lisäksi Poro- ja luontaiselinkeinojen rakennetukilain kohdan 10 yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitaan, että maan- ja kiinteistön hankintaan ei enää myönnetä investointitu- kea. Porotalouden harjoittajalla on ollut mahdollisuus saada 80 % valtionlainaa tilan tai lisämaanhankintaan. Rahoituksia on 2010-2014 aikana myönnetty 18. Useimmat porotalouden harjoittajat ovat niin kutsuttuja mo- nialayrittäjiä. Tilalla harjoitetaan porotalouden ohessa muun muassa lihan pienjalostusta, metsätaloutta, maata- loutta tai matkailutoimintaa. Lisämaanhankinta tukee porotaloutta, parantaa tilan maksuvalmiutta ja turvaa tilan toimintaedellytyksiä. Myös rakennetun kiinteistön hankinta tulee säilyttää investointitukikohteista. Muutoin tä- mä johtaisi tilanteeseen, jossa poronhoitajan on kannattavampaa rakentaa kokonaan uusi asuinrakennus kuin ostaa mahdollisesti myynnissä ollut jo valmis asuinrakennus. Poro- ja luontaiselinkeinojen rakennetukilaissa maan- ja kiinteistönhankinta tulee säilyttää investointituki kohteena.

Lakiesityksen kohdan 10.3 mukaan asuinrakennuksen peruskorjaukseen ei myönnettäisi enää tukea 60 vuotta täyttäneelle eikä vesihuolto- ja sähköistämistukea 65 vuotta täyttäneelle. Jotta olemassa olevan tuetun asunto- kannan kunto voidaan varmistaa vielä pitkälle tulevaisuuteen, tulee asuinrakennuksen peruskorjaukseen myön- tää rahoitusta vähintään 65 ikävuoteen saakka. Asuntorahoitus asuinrakennuksen peruskorjausta varten sekä vesihuolto- ja sähköistämistuki tulisi olla mahdollista myöntää 65 vuotta täyttäneelle henkilölle.

Kohdan 10.4 mukaan paliskunnalle voidaan myöntää tukea vain, jos se täyttää poronhoitolaissa sille asetetut velvoitteet. Hallituksen esityksen (247/2010) mukaan tämä tarkoittaisi pääasiassa paliskuntien pysymistä suu- rimmissa sallituissa poroluvuissa. Porolukujen ylitystä tulee tarkastella joustavasti, olosuhteet huomioon ottaen. Toistuva, useita vuosia kestävä ylitys voisi olla vasta tuen epäämisen peruste. Tässä tulisi soveltaa eläinkohtai- sessa tuessa olevaa kolmen prosentin sääntöä. Siinä tukea ei makseta niistä eloporoista, jotka osakkaan olisi pa- liskunnan hyväksymien vuosittaisten teurastussuunnitelmien mukaan pitänyt teurastaa. Jos ruokakunnan teuras- tamatta jättämien porojen määrä on yli kolme prosenttia eloporojen määrästä ei tukea makseta lainkaan. Jotta yksittäisen vuoden merkitys ei korostuisi liikaa, tulisi poromääriä tarkastella esimerkiksi kolmen vuoden kes- kiarvona.

Kohdassa 11 säädetään tuettavan toimenpiteen aloittamisesta. Esityksen mukaan pääsääntönä on, että aloitet- tuun toimenpiteeseen ei myönnettäisi tukea lainkaan. Poikkeuksena kohdan kolmannessa momentissa on, että paliskuntien osalta joihinkin tiettyihin välttämättömiin investointeihin on mahdollista saada tukea vaikka hanke olisi jo aloitettu. Tällaisia kohteita olisivat lakiesityksen mukaan muulle kuin porotalouden harjoittajalle aiheu-

tuvan vahingon estäminen tai paliskunnasta riippumattomasta syystä tuhoutuneen tai rikkoutuneen aidan korjaaminen. Tarkemmat säännökset tästä annettaisiin Valtioneuvoston asetuksella. Tämä tulee erityisesti tarpeen, jos tukihakemuksille asetetaan määräaikoja tai tukihakemuksia ryhdytään käsittelemään tukijaksoittain (49 §). Jos hakuajoja tai tukijaksoja joudutaan asettamaan, niin silloin niitä tulee olla vuosittain riittävästi.

Yksityisen tuen hakijan osalta tulee myös mahdollistaa joissain tietyissä tapauksissa rahoituksen nopea saanti. Tällainen tarve voi tulla moottorikelkan tai maastonelikon rikkoutuessa äkillisesti. Tämä etenkin jos hakuajat tai tukijaksot tulevat käyttöön (49 §). Tukijaksojen vuosittainen riittävä määrä tulee varmistaa ja ajoittaa poronhoitovuoden työrytmien mukaisesti.

Toivottu muutos on sähköisen tukihaun mahdollisuus myös porotalouden rahoituksissa (48 §). Tämä sama tulee toteuttaa porotalouden osalta myös eläinperusteisen tuen ja petovahinkojen kanssa. Porotalouden kannalta on hyvä, että tukihakemuksien käsittely siirretään kokonaisuudessaan Lapin ELY-keskukselle (49.3). Tämä turvaa tukihakemuksien tasapuolisen käsittelyn koko poronhoitoalueelle.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetukilakiin liittyviä asetuksia tehtäessä tulee varmistaa, että Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain uudistamistyöryhmämuistion (2008:10) mukaiset toimenpiteet, esimerkiksi nuorten mahdollisuus korvata puuttuvia poroja työpäivillä, mönkijän/maastonelikon vaihtoväli ja avustusprosentti, toteutetaan.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

alj/ms/mba/ao